

Lotte Thrane

Lorenz Frølich og H. C. Andersen

Rövid vázlat az előadás főbb vonásaiból

Talk

Summary of the talk by Laura Huszár

HALMA The European Network of Literary Centres e.V. 2010
www.halma-network.eu
mail@halma-network.eu

Lorenz Frølich illusztrálta H. C. Andersen legtöbb meséjét megjelenésükkor. Bár ezek az illusztrációk színvonalasak voltak, az 1800-as évek közönsége nem szerette.

Fröhlich festett, rajzolt, illusztrált, grafikai és bútorai stb. egyaránt híresek.

Munkássága a nemzeti romantikától a naturalizmuson át a századvégi impresszionizmusig és a szimbolizmusig húzódik.

Külföldi tanulmányai után bázisa Párizs lett 1874-ig 25 éven keresztül – csak a nagy művészeti kritikus, N.L. Høyen halála után költözött haza szülőországába, Dániába. A kritikussal feszültséggel teli viszonya volt, hiszen nem követte a művészeti vezető utasításait, ízlését és nem Dániában folytatta tanulmányait. 1874 után Høyen halálával együtt újabb löketet kapott a nemzeti művészeti kultúra, és a modernizmus mellé beférkőzött a művészeti életbe a realizmus és a naturalizmus, később a szimbolizmus és az art deco.

Frølich Párizsban tett szert hírnévre illusztrátorként.

H.C. Andersennel 1866-ban találkozott, amikor a nagy meseíró Spanyol útjáról átutazóban Párizsban járt. Akkoriban keresett meséihez Andersen illusztrátort.

Frølichet már az 1840-es évekből Drezdából ismerte, és értesült hírnevéről.

Lenyűgözte Andersent Frølich rokokó jellegű, díszes, francia kultúra által inspirált motívumai. Illusztrációiban látott valami könnyedséget, ugyanakkor eleganciát.

A Borsószem hercegkisasszony illusztrációjában a mozgalmasság fogta meg.

Bizonyos mesék állati szereplőket rejtenek, itt Frølich egy újszerű ábrázolási módot alkalmazott. Az állatok egy részét megszemélyesíti, és női fejet kapnak. Korábbi La Fontaine mesék illusztrációiban Frølich az állatokat még az emberi alakok morális

vetületeiként ábrázolta, de itt az Andersen mesék illusztrációjakor már az állatok igazabbak és jobbak, mint az emberek. Ezzel fejezi ki a lét groteszk voltát.

A Vízcepp című mese illusztrációja szintén groteszk módon ábrázol: Darwin tanaira épít (mely szerint az életképeőbb faj marad mindig fenn), de modern elemekkel társítja: Hemzsegi-Nyüzsögi, a főhős, elborzad attól, amit a nagyító alatt lát. Talán ezt a képet akarta festeni a művészvilág belső viszonyairól: a kiegyenlítettlen harcról.

Az ABC-s könyv szintén megszemélyesíti a könyveket, de itt a szatíra még mélyebbre hatol és nyelvfilozófiai mondanivalót is rejt.

1867 nyarán gyűjtött össze 15 mesét, amelyet illusztrációkkal kellett ellátnia. Ehhez Frølich több, mint 100 illusztrációt készített, és 15 mese és történet címen jelent meg 1867 december 10-én C.A. Reitzel koppenhágai kiadónál.

A mesék jó kritikákat kaptak a szaklapokban, de az egyik szaklap szerint az illusztrációkban volt valami idegen, nem dán jelleg – ez pedig Frølichet a legfájóbb pontján érintette. A nemzetiliberalista Dagbladet szerint túlságosan szatirikus jellegű volt és nem olyan tipikus, mint az előde, Vilhelm Pedersen munkássága.

Valóban igaz volt a kritika, miszerint szatirikus jellege van a meseillusztrációknak – ez volt Frølich gyenge pontja. Ő saját magára úgy tekintett, mintha feladata lenne, hogy értelmezze a gyermeki naív világ rejtelseit.

Bár gyermekkönyvek illusztrátora volt, mégis érdekes viszony fűzte a gyermekekhez, a gyermeki világhoz: bizonyos oldalát megtagadja a gyermeki létnek és demonizálja azt. Folyton felteszi magának a kérdést, hogy egy gyermek lehet-e rossz. Bizonyos mesékben idilli létként is megjeleníti a gyermeki létet, máshol vallási

színezetet kap. Sokszor a mágikus gyermeki gondolkodásmód keveredik a népi hitvilággal.

Az író Andersennek is több korszaka volt alkotói munkássága során – valamint Frølich is változott némiképp. Andersen, akit egy született romantikus zseninek könyveltek el, néha az ellenkező arcát is megmutatta, összetett személyiség volt. Későbbi korszakának meséi például nem túl gyermekközeliek, gyermekbarátok, sőt van bennük egy keserűség. Némely mese magában hordoz kettősséget (az igaz és az ideális kettőssége, a felszínes és a mély megléte). Azt kijelenthetjük, hogy Frølich több volt, mint egyszerű meseillusztrátor: ő megrajzolta a mesét, vizualizálta azt. De ehhez kellett egy Andersen, aki utat nyitott Frølich számára, feloldott egy gátat: az addig tabuként kezelt témákat kinyitotta a publikum számára. A különbség talán, hogy amíg Andersennél a vallás támaszként jelenik meg, Frølichnél ez (és a gonosz megléte) csak kiindulópont. Itt kapunk tanúbizonyságot arról, hogy Frølich elindult a modernizmus felé.

This sample translation was done on occasion of the **HALMA grant** of the author **Lotte Thrane** who stayed at the **Hungarian Translators' House** in September 2010.

The talk from Lotte Thrane was translated from Danish by **Laura Huszár**.

HALMA The European Network of Literary Centres e.V. 2010

www.halma-network.eu

mail@halma-network.eu